Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 89 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 10, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 10-го ТРАВНЯ 1997 р. Ч. 89 РІК CIV.

Відносини НАТО з Україною вийшли на новий рівень

Київ. — Генеральний секретар НАТО Гавієр Соляна вивів 7-го травня відносини альянсу з Україною на новий рівень, вручивши Президентові Леонідові Кучмі першу версію майбутнього договору про особливе партнерство і відкривши в Києві інформаційний центр Північно-атлантійського оборонного союзу, повідомили засоби масової інформації.

Інформуючи репортерів про вручення Л. Кучмі документу, Г. Соляна висловив певність, що обидві сторони встигнуть підготувати договір до формального підписання на вершинній нараді НАТО, яка відбудеться 8-9-го липня в Мадриді.

Свою візиту до Києва Г. Соляна здійснив на другий день після переговорів з російським міністром закордонних справ Євгенієм Прімаковим в Люксембургу. Обидві сторони, за словами Г. Соляни, досягли певного поступу, однак, сказав він, немає певности в тому, що договір НАТО з Росією буде підписано 27-го травня в Парижі, як заплановано. В той час, як Г. Соляну тепло зустрічали в Києві, Москва висуѝула домагання щодо дальших поступок з боку НАТО перед підписанням угоди.

Генеральний секретар альянсу і міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко підписали меморандум про взаємопорозуміння щодо відкриття Центру інформації та документації НАТО в Україні. На урочистому відкритті центру в приміщенні Інституту Міжнародних Відносин, під оплески і схвальні вигуки сотень студентів, Г. Соляна сказав, що це перший такий центр у світі. Керівник оборонного союзу також окреслив дві основні цілі центру: поширення інформації про діяльність та цілі НАТО і висвітлення співпраці України з альянсом.

Опитування, проведене агентством УНІАН напередодні візити Г. Соляни, свідчить, що 37 відс. українських громадян є за вступ України в НАТО, 28 відс. проти і 34 відс. не визначилися. Того самого дня Г. Удовенко сказав в інтерв'ю, що багато людей в Україні є проти НАТО через совєтську ментальність. За його словами, чимало громадян продовжують вважати НАТО ворогом номер один. Тому метою центру, сказав міністер, є розвіяти „міти" про альянс і показати, що він не загрожує незалежності України.

Київ не поділяє негативного ставлення Москви до поширення НАТО, але й не вносить покищо прохання про членство в альянсі. Він лише хоче спеціяльного партнерства, яке б визначило місце України в новій системі європейської безпеки.

Депутат Іван Заєць, член фракції „Рух за Україну, за народ", реагуючи на відкриття центру і майбутнє підписання угоди про спеціяльне партнерство, сказав: „Зроблена велика справа, але цієї справи недостатньо для того, щоб забезпечити Україну і щоб створити ефективну систему європейської безпеки". За його словами, головним сьогодні є закріплення теперішньої дійсности через угоду щодо інтеграції України в НАТО.

Румунський міністер оборонив договір з Україною

Букарешт. — Намагаючись пригасити незадоволення багатьох румунів договором з Україною, міністер закордонних справ Румунії Адріян Северин виступив 7-го травня на захист цієї угоди, підписаної чотири дні тому ним і його українським партнером Геннадієм Удовенком, повідомили засоби масової інформації.

Виступаючи на місцевому радіо, А. Северин сказав, що тепер є найкращий час для укладання договору, який підтверджує існуючі кордони і виключає взаємні територіяльні претенсії. Зазначивши, що ніхто не тисне на румунське керівництво у підписанні договору, він відкинув звинувачення румунських націоналістів, які вважають, що Румунія відмовляється від своєї території, втраченої в наслідок пакту Ріббентропа-Молотова 1939 року.

„Я знаю, що Румунія оплакує втрату своїх земель в 1940 році на користь Совєтського Союзу. Але за теперішніх обставин, ми можемо возз'єднатися з нашими румунськими братами в Україні тільки в рамках об'єднаної Европи", — сказав він. За його словами, Румунія розуміє побоювання України щодо можливих територіяльних претенсій від усіх своїх сусідів, однак її проблеми з Румунією найменші.

Питання анексованих територій і переселення румунів в наслідок совєтсько-німецького пакту перешкоджає також укладенню договорів Румунії з Росією і Молдовою. А. Северин зазначив: „Ми не маємо чого докоряти Україні за цей пакт, але ми маємо за що докоряти Росії, головний спадкоємниці колишнього Совєтського Союзу".

Деякі західні лідери вважають, що договір Румунії з Україною значно збільшить шанси першої щодо раннього вступу до НАТО. Київ і Букарешт зацікавлені в ратифікації двостороннього договору ще до липневої зустрічі НАТО в Мадриді, де буде запрошено до союзу першу хвилю держав. А. Северин, однак, заперечив те, що Румунія використовує цей договір як важіль для якнайскорішого приєднання до альянсу.

Міністерство закордонних справ Румунії заявило, що решта розбіжностей, зокрема щодо проходження морського кордону з Україною, будуть розв'язані окремим договором, підписання якого має відбутися через два роки.

Балтійські президенти плянують зустріч з Л. Кучмою і А. Кваснєвським

Рига. — Президенти трьох балтійських країн запросили президентів України і Польщі, Леоніда Кучму і Александра Кваснєвського, на зустріч, яка відбудеться в той самий день, як Росія підписуватиме з НАТО договір про особливе партнерство, повідомили 6-го травня засоби масової інформації.

Балтійські урядовці заявили, що збіг у часі є випадковим і що на зустрічі буде обговорено тільки загальні питання безпеки. Естонський міністер закордонних справ сказав агентству Ройтерс, що президенти розглянуть стан взаємної співпраці і її подальший розвиток.

Голови балтійських держав щороку проводять спільні зустрічі, на яких обговорюють співпрацю між собою. Цього року, 26-27-го травня, таку зустріч з президентами Латвії і Литви, Гунтісом Улманісом і Алгірдасом Бразаускасом, організує естонський президент Леннарт Мері.

Як відомо, Росія і НАТО мають підписати угоду 27-го травня в Парижі. Договір визначить умови нового партнерства і розрахований на заспокоєння Росії перед запланованим поширенням НАТО на схід.

Л. Кучма підтвердив, що приїде на таллінську зустріч, відповідь від А. Кваснєвського має надійти цього тижня.

Як відомо, всі три балтійські держави, остерігаючись Росії, хочуть негайного вступу до НАТО. Однак вони, очевидно, не ввійдуть до альянсу з першою хвилею з огляду на те, що Росія категорично проти цього. Щодо Польщі, то нема сумнівів, що її запросять до Північно-атлантійського оборонного союзу на липневій вершинній нараді в Мадриді. Україна не вносить прохання щодо вступу до НАТО, але сподівається на укладення спеціяльної угоди з альянсом.

Балтійські дипломати також зазначили, що травнева зустріч в Таллінї не проводиться з метою вияву східньо-европейської солідарности у зв'язку з опозицією Росії до поширення НАТО. Один з литовських урядовців сказав, що це питання не розглядатимуть і що нема причин для створення такої реґіональної групи держав.

Названо ворогів вільної преси

Ню Йорк. — Правозахисна організація „Фрідом гавз" у зв'язку зі Світовим Днем Преси розповсюдила звіт, у якому серед держав, де „свобода преси цілком або майже цілком відсутня" названі Білорусь, Таджикістан і Туркменістан. Разом з тим цей міжнародний комітет захисту журналістів з головним бюром в Ню Йорку назвав „10 ворогів вільної преси". Шосте місце в цьому списку займає президент Білорусі Александр Лукашенко.

Висновки спеціяльного звіту „Фрідом гавз", який відомий своєю об'єктивністю та неупередженістю, базуються на широкій скалі оцінок, котра включає окремі показники для політичних прав і громадських свобід. Виходячи з цього, експерти й визначають статус країни як „вільної", „частинно вільної" і „невільної". В останній час в найнижчій категорії з'явилася нова підкатегорія „гірші з гірших" і до неї належить 18 країн, в тому числі Білорусь, Таджикістан і Туркменістан.

У семи країнах в минулому році становище зі свободою преси погіршилося. Шість з них, зокрема Киргизія, перейшли з категорії „частинно свобідних" у „несвобідні", а Гонг Конг, де ще недавно засоби масової інформації вважалися вільними, тепер перебуває в категорії країн з „частинно вільною" пресою. Становище преси, як підкреслює звіт, погіршилося у 66 країнах світу, а покращилося тільки у 34, в тому числі у Грузії та Молдові. Російська преса вважається „частинно свобідною".

До повною мірою „свобідних" „Фрідом гавз" зараховує 64 країни, в яких замешкує 21 відсоток населення землі. До категорії „частинно вільних" потрапила 61 країна (37 відсотків), а „несвобідними" експерти-правозахисники вважають 62 країни, на долю яких припадає 42 відсотки населення планети. Зсуви убік обмеження свободи преси відбуваються головним чином шляхом прийняття законодавчих актів, спрямованих на так зване „реґулювання" преси.

Клінтон обіцяє злагіднити закон

Сан Гозе, Коста Ріка. — У четвер, 8-го травня, президент Билл Клінтон зустрівся тут з керівниками сімох центрально американських і карібських країн, щоб вирішити деякі важливі питання пов'язані з торгівлею, наркотиками та нелегальною іміграцією. Вислідом тієї зустрічі була обіцянка Президента злагіднити нововведені іміграційні закони, котрі змушують депортувати нелегальних імігрантів.

Зібрані на зустрічі керівники згаданих країн представили Президентові свої проблеми, створені нововведеними законами щодо незаконної іміграції та депортацій, котрі мину-

(Закінчення на стор. 3)

Чечня пропонує свій проєкт договору, Москва — свій

Ґрозний, Чечня. — Пресовий секретар керівника незалежної Чечні Казбек Гаджієв сказав у розмові з кореспондентом російського інформаційного агентства ІТАР—ТАСС, що президент Аслян Масхадов вже має остаточний проєкт договору про мир з Росією, з яким плянує у найближчий час їхати до Москви.

К. Гаджієв повідомив, що текст договору узгоджений з усіма державними і громадськими провідниками Чечні. Вночі зі середи на четвер, 8-го травня, у Ґрозному відбулося засідання Вищої президентської ради. Всі її члени, а також усі військові командири схвалили проєкт договору, випрацьований спеціяльною державною комісією, яку очолює перший віцепрем'єр-міністер республіки Мовладі Удугов.

Від М. Удугова журналісти довідалися, що чеченський варіянт договору має принципові розходження з проєктом, який пропонує Москва. Переговорні комісії з обох сторін під час своїх зустрічей не змогли звести текст до спільного знаменника. „Тепер слово за президентами",— підкреслив М. Удугов.

Відбувся семінар на тему входження України в НАТО

Київ (УНІАР). — Тут відбувся міжнародний дводенний семінар на тему: "Україна і НАТО — в процесі трансформації. Громадський погляд". Семінар організовано Атлантичною Радою України (АРУ) та Інститутом міжнародних відносин. Президент АРУ Віктор Гречанінов сказав, що мета семінару — сприяння розумінню місця та ролі України в Европі та в атлантичному просторі, залучення України до широкої участи в европейських процесах та інформування громадськости про будову і політику НАТО.

Радник канадської амбасади в Україні Роман Ващук підкреслив важливість виконання програми "Партнерство для миру", яка має близько 600 різних позицій на рік. Україна бере участь у 150 з них. Переважно це питання цивільної оборони, військової підготови, обмін досвідом між різними військовими культурами.

Р. Ващук, який представляє контрактне посольство НАТО в Україні, зазначив, що хоча в Україні люди малоознайомлені з діяльністю НАТО, вони не виявляють активної ворожости до цієї міжнародної установи.

Ролю НАТО у майбутній мирній Европі окреслив амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Міллер. За його словами, НАТО є передусім військовою організацією, діяльність якої спрямовано на підтримання миру в Европі. Ця колективна організація створювалася шляхом згоди і поширюватиметься в такий же спосіб. НАТО є активною учасницею будівництва нової Европи.

Радник голляндської амбасади в Україні Онно Ельдеренбосса зазначив, що роля України дуже важлива в стратегічному

(Закінчення на стор. 3)

ПІД ЧАС СВОЄЇ ПЕРШОЇ поїздки, як Президент ЗСА до країн Центральної Америки, Билл Клінтон старається переконати їхніх керівників, що ЗСА поважають кожну із них і уважають їх своїми сусідами-союзниками. Перебуваючи три дні в Мехіко, де підписав спільну з мехіканським президентом Ернестом Зеділльо заяву про обоборонні намагання поліпшення пограничної безпеки та контролі наркотиків. З Мехіко Президент у товаристві своєї дружини Гілларі Родгам-Клінтон і кількох членів Уряду подався до Сан Гозе, Коста Ріка, де у четвер, 8-го травня, мав зустріч з провідниками шести центрально американських країн — Ґватемалі, Сальвадору, Гондурасу, Нікараґуа, Коста Ріки і Беліз. На згаданій зустрічі, крім справ торгівлі, порушено та обговорено справу нелегальної іміграції до ЗСА.

Генерал О. Затинайко перебуває у ЗСА

Київ (УНІАР). — У ЗСА з офіційною візитою перебуває начальник Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенант Олександер Затинайко.

Як повідомила пресова служба Міністерства Оборони України, програмою перебування О. Затинайка у ЗСА передбачено відвідини військової бази сухопутних військ ЗСА Форт Гуд, Тексас, бойового тактичного тренувального центру, Академії сержантів, Центру тилового забезпечення Військово-повітряних сил, Інституту іноземних мов Департаменту оборони ЗСА, де відбувають курс навчання і українські слухачі.

У Вашінгтоні передбачалася зустріч О. Затинайка з головою Об'єднаного штабу генералом Джаном Шалікашвілі, проведення переговорів з вищим керівництвом у Пентагоні і відвідини військової бази сухопутних сил ЗСА Форт Маєр. Також мала відбутися зустріч О. Затинайка з керівником Академії військово-морських сил ЗСА в Аннаполісі адміралом Чарлзом Ларсоном.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

РУХІВЦІ ЗАХИЩАЮТЬ ТЕАТР

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Обласний відділ Народного Руху України виступив із заявою на захист колективу Дніпропетровського театру опери і балету, актори якого отримують лише 50 відсотків зарплатні та ще й змушені підлаштовувати свої години праці під плян праці комерційних структур, які винаймають для себе приміщення в театрі. У заяві Руху міститься звернення до начальника Управління культури Валентини Тальян та заступника голови обласної державної адміністрації Олександра Федосєєва з вимогою забезпечити гідну працю відомого театру, спрямувавши прихід від комерційної діяльності театру на підтримку творчого колективу.

О.МОРОЗ ПОЯСНИВ, ЧОМУ СВЯТКУВАВ 1-ГО ТРАВНЯ

КИЇВ. — Тут 5-го травня на сесії Верховної Ради України депутати скритикували голову парляменту Олександра Мороза за те, що він взяв участь у першотравневому антиукраїнському вічі демонстрацій. На це О.Мороз відповів: "У Києві 1-го травня не було жодного антидержавного слова. Про це, до речі, нічого не передавали засоби масової інформації, крім зовнішньої картинки". А що святкував під червоними прапорами, то це тому, що "офіційний прапор Соціялістичної Партії України — червоний. Крім того, це специфічний колір першотравневих свят, ним користуються і в Австрії, і в Японії, зазначив голова Верховної Ради і запевнив, що і далі братиме участь у першотравневих демонстраціях: "оскільки це свято державне, керівники повинні бути в цей день з народом".

Л. КУЧМА ЗВУЛЬНИВ ПОЗАШТАТНИХ РАДНИКІВ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма підписав указ про звільнення від обов'язків позаштатних радників: з питань економічної політики Юрія Пахомова та Петра Мірошникова; з питань науки та освіти Віталія Шипка; з питань грошової політики Сергія Тигипка; з аграрних питань Михайла Вишиванюка. Президент також доручив Генеральній прокуратурі, СБУ та Державному комітетові охорони кордону перевірити і припинити порушення закону митниками при перевірці приватного багажу, а також подбати про удосконалення митної і прикордонної контролі.

ЗАРПЛАТНЯ ДЕРЖАВНИХ ДІЯЧІВ

КИЇВ. — Депутатам Верховної Ради роздано законопроєкт про ставки прогресивного оподаткування заробітньої платні державних діячів України, внесений в порядку законодавчої ініціятиви членом Комітету Верховної Ради з питань оборони і державної безпеки Леонідом Гармашем. У проєкті наведено розміри зарплатні державних діячів України. Президент України отримує 660 гривень, прем'єр-міністер і голова Верховної Ради України — 615 гривень, перший віцепрем'єр-міністер, перший заступник і заступник голови Верховної Ради — 585 гр., голова Комітету Верховної Ради — 570 гр., віцепрем'єр-міністер України, народній депутат України, голова Служби Безпеки України, голова Національного Банку України — 555 гр., міністер України, голова Конституційного суду України, генеральний прокурор України — 510 гр., суддя Конституційного суду, суддя Верховного суду — 450 гривень.

ЛІКВІДАЦІЯ РАКЕТНИХ ШАХТ

КИЇВ. — Міністер Оборони України Олександер Кузьмук повідомив, що під час недавньої візити української військової делеґації до ЗСА він та міністер оборони ЗСА внесли поправку до угоди про надання матеріяльно-технічних засобів для ліквідації ядерної зброї в Україні. Згідно з поправкою, американська сторона збільшує допомогу Україні на 47 млн. дол., у зв'язку з чим загальна сума допомоги становить 291 млн. 700,000 дол. Ці 47 млн. призначено для рекультивації місцевостей після ліквідації ракетно-запускових шахт. В Україні, як відомо, уже знищено 61 шахту, а ще залишилося 60. Досягнуто попередніх домовлень про перехід армії на єдину систему технічних і військових стандартів. До візити Президента України Леоніда Кучми в ЗСА, що має відбутися 14-16-го травня, підготовано спільну заяву про технічне співробітництво в галузі оборони, а також про надання медичної допомоги українським і американським військовослужбовцям, що перебувають в Україні та ЗСА в рамках програми обміну досвідом.

У СВІТІ

У СЕРЕДУ 7-ГО ТРАВНЯ, в Газі трибунал воєнних злочинів Організації Об'єднаних Націй закінчив свою першу розправу та визнав винним боснійського серба за вбивство двох поліцистів і тортурування та переслідування багатьох цивільних мусулман у Боснії в 1992 році. Боснійський серб, 41-річний Дусан Тадіч, є першою особою, котру суджено у Міжнародному суді за воєнні злочини проти людства від часу нюрнберзьких розправ після Другої світової війни. Прокуратори відмовилися сказати якої кари вимагатимуть для підсудного, котрому виноситимуть вирок у липні. Міжнародний трибунал не має повновластей засуджувати будь-кого на кару смерти, але може покарати доживотним ув'язненням.

НАЙНОВІШІ ДОСЛІДИ УРЯДУ ЗСА, опубліковані в середу, 7-го травня, гостро критикують Швайцарію за приймання золота від нацистів під час Другої світової війни, чим посередньо причинилися до її продовження. Крім того, у звіті згаданих дослідів говориться про те, що швайцарський уряд свідомо не придержався договору з 1946 року, котрий вимагав повернення пограбованого нацистами золота з банків різних европейських країн їх власникам.

В АМЕРИЦІ

ПИТАННЯ ЧИ ПОТРІБНО окремого прокуратора для розслідження справи збирання фондів демократми для виборчої кампанії президента Билла Клінтона, грозить поважним непорозумінням між генеральним прокуратором ЗСА Дженет Ріно та директором ФБІ Луїсом Фрі. Дж. Ріно, котру Білий Дім попередньо скри-тикував за її швидку згоду на окремого прокуратора для слідства вайтвотерської афери та причетности у ній Президента і його дружини Гілларі Родгам-Клінтон, тепер відмовляється дати згоду на окремого прокуратора. З цього дуже незадоволений директор ФБІ, котрого турбують деякі аспекти здобуття фондів демократами.

У СЕРЕДУ, 7-ГО ТРАВНЯ, в Чикаго римо-католицького Архиєпископа Френциса Джорджа інтронізовано пастирем і керівником римо-католицької Архидієцезії Чикаго. Інтронізація відбулася у катедральному соборі св. Імені, а у своїй проповіді, наступник померлого недавно від хвороби пістряка Кардинала Джозефа Бернардіна закликав до нового расового і етнічного гармонійного співжиття.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

День Матері чи День Жінки?

Від довгих років День Матері у другу неділю травня відзначають на Заході як загальне свято, хоча призначено на це освячену Божими законами неділю. Цей день вирізнено за почином американської феміністки Енн Джарвис з Філядельфії, а встановлено законом в Конгресі від 8-го травня 1914 року.

Започаткований так гарний звичай перейшов у загальне святкування усіх матерів, яке чи не єдине, що стоїть понад усім, що ділить людство — раси, мови, географічні й політичні кордони, віровизнання і етнічні сантименти. Це, либонь, єдине свято, що може об'єднати своїм змістом усіх людей, бо ж мати є центральною фігурою в житті людини й родини впродовж цілого існування цієї найстаршої і найтривкішої суспільної одиниці.

Не диво, отже, що День Матері став загально прийнятим святом далеко поза границями ЗСА, де він мав початок. Прийнявся він також широко в західній Україні поміж двома світовими війнами і прибирав на силі з кожним дальшим роком, навіть у часах воєнної хуртовини. В тому часі українська мати, що особливо переживала багато терпінь, як психічних, так і фізичних, була дійсною картиною цієї Страдальної Матері, що про неї співали пісні та складали поезії.

Немов, щоб зменшити значення цього виняткового свята, як і зменшити загально відомі важкі переживання матерів у цілому УССР, впроваджено святкування Дня Жінки 8-го березня і проголошено його державним святом.

Правда, не можна мати застережень до самого встановлення Дня Жінки, який був витвором феміністичної боротьби за рівноправність. Не можна також оспорювати бажання жінок, щоб їх відзначали усіх в один день року, не лише матерів, але й тих, що з одних чи інших причин такими не є. І хто може уважати поганим звичай в цей день приносити усім жінкам квіти та їх щиро вітати?

Але під ці загально прийняті і зрозумілі поняття вдалося совєтському режимові підставити також свою пропаґанду, яку вміло використовувано кожного 8-го березня.

Тому тепер залишається відвертим питання — чи слід продовжувати нам, українцям, загальне відзначування Дня Жінки — чи Дня Матері?

Трохи дивує, що після п'яти років незалежности День Жінки 8-го березня є ще завжди державним святом, як залишився ним 1-ий день травня, що з давен-давна був комуністичним торжеством. Чи можуть, отже, родини в Україні вернутися до святкування Дня Матері в другу неділю травня, коли „вихідне" у них 8-го березня і 1-го травня?

Ясно, перевести відповідні зміни в психіці народу та ще і принятих довгими роками навичках не є легко. Але якось дивно нам, що живемо на Заході тепер і вже понад півсторіччя прийняли загально відзначати наших матерів у другу неділю травня, коли в Україні ще далі віддають пошану усім жінкам в День Жінки.

Чи аби через таке помішання навичок і потурання їх державними властями не загибає добрий звичай і не викликає байдужности у молодого покоління, до будь-якого відзначування матерів України? А їм таке свято тепер більше потрібне, як колинебудь перед тим. Вони ж бо живуть у постійній напрузі, постійному пошуку за звичайними щоденними середниками до життя і в постійному страху перед наслідками все ще нерозгаданої, а так широкої і жорстокої чорнобильської катастрофи. Здається, немає матері в Україні, якій би не треба зложити в День Матері теплі побажання, враз із квіткою та цією любов'ю, яка уміє побороти все і дати силу до усіх тих безконечних завдань, що є у кожної матері, а в української їх особливо подостатком.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Наталія Кібець

ЛЮБІТЬ СВОЇХ МАТЕРІВ

Згідно з американським календарем, рік-річно у другу неділю травня святкують, вірніше — відзначають, День Матері, день, в який діти віддають пошану тій, що ночей не досипаючи доглядала своїх пташенят, на стежку праведну наставляла і не раз молила Всевишнього про опіку над ними.

Приїхавши в цю країну, ми прийняли і включили в свій календар це свято, бо воно і нам близьке і дороге. Через обставини, незалежні від нас, покидаючи свій край, не всі могли взяти з собою матусю. Лишали її з болем в серці напризволяще — на чужі руки, на чужі очі. І як часто в тяжких обставинах життя згадується ТА, якої нема близько: „...Мамині руки — колиска моя, хліб у долонях, що сонцем сія, крила мої у годину розпуки — мамині руки, мамині руки... На своїм віку я бачив рук немало, добре знаю те, у недруга яка, та коли я падав, завжди піднімала лагідна і ніжна мамина рука..." (Мих. Ткач).

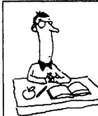
Кожний із нас вшановує свою матір по-своєму, бо ж у кожного свої думки й різні можливості. Щасливі ті, що мають кого вітати з Днем Матері і віддати їй належну пошану. Помолимось за тих матерів, що відійшли в оселю Всевишнього, згадаймо їх теплим словом. А скільки матерів перебувають у старечих будинках і чекають хоч на картку, і яка вона дорога; її перечитується багато разів протягом року, бо діти далеко від неї і не завжди можуть приїхати, і ця картка заступає їй дітей. А є й такі, що з сумом дивляться на втіху інших і, ковтаючи сльози, прощають своїм дітям, що її забули, і на це завжди є виправдання, тільки турбується: чи чогось не сталося?

В обставинах життя американського суспільства мати щораз більше відходить від своїх підставових виховних обов'язків опікунки домашнього вогнища і виховниці дітей, стаючи натомість у хаті гостем або тільки одним з членів родини, бо часто відсутня, поза домом пов'язана працею або іншими обставинами, а діти лишаються на опіці найманих, чужих людей (в кращому випадку), чи взагалі без опіки, і виростають без належного родинного тепла і виховання, поповнюючи потім ряд нещасливих і звихнених духом людей. Авторитет матері і її виховання перейняв в таких випадках телевізія, радіо чи кіно. Щасливі ті родини, що успішно, часто завдяки лише матері, — а добре, коли в родині є бабуня, — протиставлять дітей негативним впливам оточення, там і авторитет матері більший і материнська любов перемагає всі перешкоди — з'єднує роз'єднаних, лікує зранених життям, мирить розсварених та дає запоруку міцности і щастя в родині, а з ним і людству. Бідні ті родини, де діти не визнають авторитету батька-матері, а буває ще й таке, що батьки для „спокою" виконують слухняно вимоги дітей. Чи можна чекати чогось доброго пізніше в тих родинах?

Бути матір'ю — це велика ласка Божа, висока національно-суспільна честь і призначення кожної жінки, а української жінки зокрема. Українська родина мусить бути вогнищем духовної культури. Батьки, а передусім матері, мають дбати про виховання дітей в українському дусі. Мати передає дитині українську душу, вона вчить дитину вимовляти перше українське слово, вона вчить своє дитя про Бога, учить молитов і дуже важливо, щоб тим словом молитви — розмови з Богом було українське слово. Дбайлива мати наповняє серце дитини скарбом добра. Т. Шевченко писав: що „раз добром налите серце — вік не прохолоне".

Завдання матері нелегке. Добре виховання дітей в національному дусі викликає до неї пошану, і такі діти не будуть рости з почуттям меншевартости, байдужости до української спадщини, вони завжди будуть ставитися з пошаною до матері й батька. Добра мати турбується і про своїх дорослих дітей. Турбується про їх родину, щоб і вони навчили своїх дітей не забувати про походження своїх батьків, знати історію й культуру їхнього краю, а в сучасний момент тим більше, бо Україна вже вільна, вона вже не придаток до московсько-комуністичної імперії, вже ніхто не питатиме: а де вона? Бо кругом і всюди — в політичному, економічному і культурному житті все йшло під маркою „раша" або „совєт-юніон". Україна стала на свої ноги і показала своє обличчя. З нею почали рахуватися. Тому, матері України, у ваших руках доля України, у ваших руках її майбутність. І перед такими матерями, що виховували і будуть виховувати здорове українське покоління, низько клонимо свої голови.

Любіть своїх матерів! Станьте диханням їм у журбі. Станьте проміннячком їм у світанні, чисту любов свою принесіть! Не освідчуйтесь матерям у коханні — просто любіть своїх матерів!

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про матерів, що не знали Дня Матері

Якось в тому році малощо не зустрілися Провідна Неділя із Днем Матері і відвідини на нашому цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж., де на кожному кроці стільки знайомих прізвищ, пов'язаних із особистими споминами, пригадали мимоволі також матерів минулого, що давно вже залишили цей світ, а їхні могилки не тут, а далеко за океаном. Це були матері, що ще не знали західнього звичаю, так широко тепер прийнятого у світі, відзначати День Матері, хоча їм належалася велика подяка бо саме їхнє життя було тоді всеціло присвячене тільки материнським обов'язкам. Може ця обставина була тою причиною, що „колись" наші родини були багаточисельні? А були вони не лише багаті дітьми, але також колишні матері виховували тих численних нащадків на корисних і добрих членів української спільноти. „Колись" рідко подибувалося родину, де була б одна дитина, або в найкращому випадку двоє-троє, а сьогодні рідко зустрічається українську родину, де було б їх більше як одна-дві. Причини того застрашаючого для майбутнього нашого народу явища різні, але власне при такому порівнянні пригадалися мені обі мої бабуні, яких могилок ніяк не можна мені було відвідати у Провідну Неділю. Одна з них, що спочиває у чужому Люксембурґу, виховала не менше, не більше, а восьмеро дітей — шість дочок і двох синів, а кожне з них стало високоедукованою людиною, яка своїм життям зробила помітний вклад у культурне та політичне життя Галичини і засвідчила ділом все те добре і корисне, що винесла із виховання бабуні, з того вийняткового дому, що був найкращою кузнею справжнього патріотизму.

Але коли бабуня по стороні мами була саме вийнятковою українською людиною і передала своїм дітям не декларативний, а справжній патріотизм, бабуні по стороні батька можна було справді дивуватися. Вона, будучи полькою та ще із шляхетського роду, злучила своє життя із українським священиком та подарувала йому шістьох синів, яких виховала на щирих українських патріотів, що служили вірою і правдою Україні ціле своє життя як у рядах українського війська, так з часом у передових рядах громадського життя.

Такі то були матері минулого, яким ніхто не приносив квітів у другу неділю травня, бо того взагалі ще не було у звичаї і ніхто навіть не думав про якенебудь відзначення їх за те, що вони були добрими матерями.

А мої дві бабуні, як багато подібних матерів в давніх українських родинах, не мали легкого життя, хоча належали до провідної верстви української спільноти, що складалася тоді із священичих родин, адвокатських, учительських. Нерідко були також матері із свідомих селянських родів, що своєю вродженою інтелігенцією вміли повести своїх дітей не на один щабель вище у провідну верству нашого народу. Тож згадуємо цих колишніх матерів, а наших бабунь із великою пошаною, але і з жалем, що сьогоднішнє підсоння не видає вже на світ Божий таких жінок, щоб так до останнього посвячувалися найстаршому у світі фахові, якого ніхто не вчить, якого не можна оплатити, не можна замінити і не можна оцінювати дипломами чи набутою освітою.

Тому в навечер'я Дня Матері згадую з особливим сантиментом мою бабуню по матері, яка лагідною, але залізною рукою вела ціле життя своє велике стадо, але мала завжди час і терпеливість для кожного із них та ще і для чергового покоління внуків. При тому був у неї час для плекання так важливої особистої культури, для читання і музики і передавання цих важливих вартостей наступному поколінню. Немов стоїть вона тепер перед моїми очима, як сидить біля мене із шитвом в руках і декламує внучці „Тополю", яка із її голосом до сьогодні не забулася. Чи є тепер матері, які мають час рецитувати дітям вірші і впоювати любов до поезії? Я бачу в уяві тих матерів сьогодення; запрацьованих, забіганих в постійному розшарпанні поміж професійною і домашньою працею, із постійною журбою як виховати єдину дитину, коли виховує тепер телевізія і комп'ютер, яке майбутнє чекає тих нечисленних одинаків у світі нуклеарних небезпек, сили і зваби електроніки та економічних криз. Справді, немає тим сучасним матерям чого заздрити, а тільки подякувати в День Матері за те, що вони стараються хоч часом і без-

(Закінчення на стор. 3)

Катерина Яремчук

Як постав День Матері?

Любов буває різна, залежно від особи, але любов матерів до своїх дітей буває у всіх однакова. Дитина приходить на світ недсциплінованим дикунчиком і під впливом виховання матері набирається цивілізації, а під впливом матірної любови дитина стає зразу суспільною істотою в родині, потім в громаді і в нації.

З того приводу слід пригадати ту жінку, що дала почин відзначення Дня Матері. Цією жінкою була Енн Джарвис. Як кожна небуденна людина, вона не була належно оцінена і вшанована за часів її життя.

Народилася Е. Джарвис 1864 в Ґрефтоні, Вірджінія, де й закінчила учительський курс в коледжі Мері Бродвін.

Є спогади її приятелів, які описують її життя. З них і довідуємося про трагічну історію її першого кохання. У хвилинах розпачі вона втратила віру в доброту і чесноту людей. Нічого дивного, що з того приводу вона, золотокоса красуня, прожила весь вік самітньою.

Коли любовні мрії молодости уступили місце поважному розумові, Е. Джарвис зі запалом взялася до учительської праці. Учителювала в родинному місті.

По кількарічній учительській праці вона, разом з матірю і сестрою Елеонорою, переїхала до Філядельфії і там замешкала з ними постійно. Треба сказати, що її сестра була сліпа, і це наклало на Енн велике почуття родинного обов'язку.

В Філядельфії вона вже не учителювала, а почала працювати в забезпеченевій компанії. На цій праці вона пробула аж до 1905 року. Тоді, як їй було близько 40 років, в другу неділю травня несподівано померла її мати.

Смерть матері для Енн Джарвис був другим дуже болючим ударом долі. Вона лишилася з сліпою сестрою і невимовним болем у серці. І саме в часі цього болю і жалоби у неї виринула думка призначити один день у році на пошану матері. З цією думкою вона звернулася до посадника міста Філядельфії Рейборна, а крім того, почала писати зворушливі листи до конгресменів, священиків, промисловців, жіночих організацій, коротко кажучи, до всіх, кому могла заімпонувати її думка, щоб вони її піддержали.

Реакція на ініціятиву Енн Джарвис була така жива, що вона залишила працю і весь час посвятила цій справі. Її запрошували різні організації і її репутація ширилася майже по всій Америці. Західня Вірджінія, де Енн Джарвис народилася, була першою, що впровадила в себе День Матері. Другою була Пенсильвенія, а потім їх слідами пішли інші.

Енн Джарвис раділа, що її ідея здійснилася, але не цілком її заспокоювала. Вона хотіла, щоб День Матері був офіційно проголошений Конгресом ЗСА, тому вона діяла далі.

В 1914 році одна її промова у присутності конгресмена Дж. Гефліна і сенатора М. Шепарда була такою переконливою про конечність закону про День Матері, що вони зголосили до Конгресу резолюцію, яка потім була прийнята в обох палатах Конгресу.

Правдива година радости була для Енн Джарвис тоді, коли Президент Вудро Вилсон підписав проклямацію, у якій закликав усіх, щоб у другу неділю травня святкували День Матері.

Хоч всі заходи Енн Джарвис в кампанії за День Матері були ціллю її життя і закінчилися таким блискучим успіхом, та сама вона не була вдоволена. Її благородна душа дуже швидко відчула, що День Матері різні люди почали зводити до формальности. Її обурювало те, що в цей день найбільше звертали увагу на купування подарунків матерям, замість того, щоб виявляти щирими і живими почуваннями любов до своїх матерів. Це й стало причиною того, що ініціяторка такого ідеального свята замкнулася у чотирьох стінах свого дому і уникала людей.

Померла Енн Джарвис 1948 року на 84-му році свого життя. Померла самітньою, як велика людина.

Хоч День Матері не став таким, яким собі Енн Джарвис видеалізувала, але він приніс людству багато корисного: він став днем радости, став скріплювачем любови дітей до матері, став святом родинним та підніс матір до високої гідности і чести. А це найкраще, що може День Матері дати.

Іван М. Самійленко

Перша і, може, остання зустріч з Україною

III

Приємно було почути і заклик Президента України до українського народу: „Навчитися розглядати українську історію під кутом зору історичної спадкоємности, тяглости, віддати належне й Українській Народній Республіці". Цим самим він рішуче перекреслив зфальшовану Москвою історіографію України, поставив її на ґрунт наукової схеми Михайла Грушевського. Він також не оминув і того відрадного факту, що за п'ять років існування незалежної України вона не мала громадських конфліктів. „І не буде, — підкреслив він, — бо ж суспільство, орієнтоване на трудову власність, потребує миру і стабільности в державі".

На цьому місці варто пригадати судження провідного вченого з Інституту Европи Російської Академії Наук, Д. Є. Фурмана, який сказав, що „в політичному аспекті, аспекті побудови демократії „менший брат" виявився більш „талановитим", ніж „старший" — факт, який очевидно, дотепер не дійшов повністю до свідомости росіян.

Тепер пару слів про урочистий концерт в Палаці „Україна". Пролог цього концерту багатозначний:

„Ми тут були і тут ми є,
В Україні нам судилось жити,
По Божій волі наше житіє,
На цій землі засіяне на жито".

Концерт був високопатріотичний і в усіх відношеннях імпозантний, виконаний народними артистами з усіх земель соборної України. Все ж не обійшлося без антиукраїнського вчинку народного артиста Росії і України Йосифа Кобзона, який свого часу виспівував на манер Солженіцина і Горбачова стару пісеньку „Зачем нам братци отделятся, зачем рєзать по живому". Тепер же, на цьому святочному концерті, він дозволив собі затягнути сльозливу пісеньку про „кордони між ненькою Україною і матушкою Росією". То була політична провокація. Зустріли її на залі шквалом свисту і громовитим „Ганьба!" Залишається лише одно питання: хто пустив на сцену Кобзона?

Важливо тут відзначити, що після прийняття нової Конституції України народ більше повірив у зміни на краще. Мимоволі пригадуєш один із повчальних моментів історії Америки, коли в день прийняття Конституції ЗСА величезна юрба народу, зібравшись біля Ратуші Незалежности у Філядельфії, запитала у Бенджаміна Франкліна, який буде конституційний устрій — республіканський чи монархічний, то він відповів: „Республіканський, якщо ви його утримаєте". А потім додав: „Пам'ятайте, що відповідальність за успіх Американської Конституції знаходиться в руках народу". Цим самим він попередив, що республіканська система впаде лише тоді, коли народ Америки зречеться своєї відповідальности за дотримання республіканських принципів, себто демократичної Конституції ЗСА.

Осторога Франкліна ще більш актуальною є для нас, українців, коли в українському парляменті група лівих відмовилась присягати новій Конституції України, а з'їзд комуністів ухвалив вважати КПУ правонаступ-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Сіренко

Бережіть матерів

Я до рідної хати натомлено йду.
З полустанку мій потяг у далеч полинув.
Бачу: мамина хустка біліє в саду.
Подивився — не хустка, а квітне калина.
Наче мамині очі — у хаті вікно.
Сад матусиним словом мені промовляє.
Я не звикну ніколи, що мама давно
край села у високій траві спочиває.
Я не звикну ніяк, що вона до воріт
не біжить із городу мене зустрічати.
Спорожнів без матусі мені білий світ,
і чужою стає наша затишна хата.
Не мені вже зозуля майбутнє кує
за рікою судьби в голубій оболоні.
Кожний з нас безпритульним душею стає,
коли мамине серце навік захолоне.
Я стаю у дворі. Небокрай відгорів,
теплий вечір в мовчання закутав калину.
Люди добрі мої, бережіть матерів,
як себе бережіть, як свою Україну!

Пам'ять про ґеноцид: Україна і Вірменія

13-го квітня ц.р. Українсько-Канадський Дослідчо-Документаційний Центр (УКДДЦ), Центр Досліджень Історії України ім. Петра Яцика при Канадському Інституті Українських Студій (КІУС), Інститут св. Володимира та Вірменський дослідчо-документаційний інститут „Зорян" влаштували симпозіюм п. з. „Пам'ять про ґеноцид: вірмени — 1915-23, українці — 1932-33".

Голова УКДДЦ проф. Василь Янішевський відкрив симпозіюм як першу спільну ініціятиву вірменської та української громад. Джордж Шірінян з інституту „Зорян" виголосив вступ до фільму „Armenian Genocide", який виготовила шкільна молодь міста Лос Анджелес. Після висвітлення цього фільму проф. Юрій Даревич з УКДДЦ розповів про процес виготовлення фільму „Harvest of Despair", після презентації якого відбулася дискусійна частина.

Д-р Лорн Шірінян з Королівського військового Коледжу виголосив доповідь „Голоси ґеноциду", в якій проаналізував особисте та суспільне значення спогадів очевидців ґеноциду. Директор Центру ім. Яцика д-р Франк Сисин виголосив доповідь „Оприлюднення справи Голоду 1932-33: роля української діяспори в 1980-их роках", що була скороченою версією доповіді, виголошеної на Міжнародній Конференції про ґеноцид, яку Інститут „Зорян" влаштував у 1995 році в Єревані з нагоди 80-ліття вірменського ґеноциду. Обидві доповіді викликали жваву дискусію серед слухачів, поміж якими були не тільки представники української та вірменської громад. Симпозіюм закрила член управи Інституту св. Володимира, Леся Ващук.

Під час і після симпозіюму учасники мали нагоду оглянути виставку УКДДЦ Акція „Вісла", влаштовану з нагоди 50-ліття виселення українців з їхніх поселень в південно-східній Польщі, а також виставку „Україна в друзі" в Українському Музеї і виставку картин відомого маляра Володимира Макаренка в мистецькій галерії інституту.

Перша...

(Закінчення зі стор. 2)

нищею КПУ в складі КПСС... Але найбільш сумним і небезпечним є те, що кожного депутата цієї групи не відкликано з Верховної Ради. Виборці мовчать!

І це тоді, коли український народ уже виборов свою нову Конституцію. Він отримав повне законне право на вільну думку, вільний голос, вільну участь в національно-демократичному русі і в голосуванні. Отже, час уже давно назрів для національно-демократичних сил перейти від слів до практичного діла. Дістатись до кожної громади України, до кожного громадянина, понести до них наші ідеї і наші пляни. Інакше ми знову зазнаємо непоправних втрат. Пам'ятаймо, що жодними деклярацями, ухвалами і навіть конституціями української народоправної держави ми не збудуємо.

Клінтон...

(Закінчення зі стор. 1)

лого вересня президент Б. Клінтон підписав. Їхні найбільші турботи — це трагічні наслідки для їхніх початкових економічних спроб у випадку масової депортації нелегальних імігрантів зі ЗСА. Це не тільки буде тягарем для цих початкуючих економічних реформуючих спроб, але також і втратою твердої валюти, котру ці нелегальні імігранти пересилають своїм рідним.

В основному президент Б. Клінтон обороняв нові іміграційні закони та вияснював їхню потребу, але приобіцяв звернутися до Конгресу, щоб ці закони дещо злагіднити. Крім того він заявив, що „масових депортацій чи зумисного прицілу цієї акції на громадян країн Центральної Америки не буде".

Згідно з Доріс Майснер, керівником американської Служби іміграції та натуралізації, в Америці тепер перебуває понад 300,000 нелегальних імігрантів з центрально-американських країн, серед них приблизно 150,000 з Сальвадору, 100,000 з Ґватемалі та 40,000 з Нікараґуи. Вичислені імігранти є тільки невеличкою частиною із понад 5 млн. нелегальних імігрантів у ЗСА, включно з українцями.

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

пляні як для Европи в цілому, так і для Голляндії.

На демократичний характер НАТО звернув увагу також радник амбасади Великобританії в Україні Джейкін. За його словами, ніяке рішення в альянсі не ухвалюється без консенсусу. Крім того, за діяльністю НАТО здійснюється цивільна контроля. Військові НАТО реагують лише на політичні команди.

Про матерів...

(Закінчення зі стор. 2)

успішно подолати у цьому дивному, безжалісному сьогоднішньому світі, всі перешкоди і турботи.

Але рівночасто так хочеться згадати тепло тих усіх матерів минулого, що самі, без помочі зовнішнього світу, дали Україні колись стільки квіту нашої інтелектуальної еліти, на яку сьогодні так дуже, а дуже важко.

О-КА

Харківській „Просвіті" треба допомогти

Харківська „Просвіта" — це один з не дуже численних українських культурно-освітніх острівців серед змосковщених міст Східньої України. Вона постала у 1992 році заходами невеликої групи національно-свідомих, працьовитих людей, що відважно стали „на прю" з ворогами незалежности України, поборюючи перешкоди й постійне цькування з боку „колоніяльної" місцевої влади. Очолена невтомним, енергійним професором Харківського Університету Анатолієм Кіндратенком, організація „Просвіта" цілковито позбавлена матеріяльної і моральної допомоги з боку державних чинників влади, а проте, вона докладає дуже багато зусиль для усвідомлення й духового відродження української людини. Відкритий наступ антиукраїнських сил чи не найяскравіше виявляється в ділянці освіти, яка тепер стала ніби „передовим фронтом" протистояння сил українських і протиукраїнських. Це і закриття українських шкіл, переведення їх на російську мову викладання, вживання російськомовних підручників, насичених „інтернаціональним" (читай, московським) патріотизмом, при гострому браку українських книжок в бібліотеках, як і взагалі друкованого слова рідною мовою, а головне — призначення на виховно-освітню працю „своїх" людей, вивірених україножерів.

Проф. А. Кіндратенко у своїй статті в київській пресі п. з. „Московщення наших дітей триває" („Шлях Перемоги", лютий 1997 р.) висловлює глибоку тривогу з приводу того, що „переважна більшість директорів, ректорів, керівників катедр вищих навчальних закладів, — це багаторічні „вихованці" комуністичних парткомітетів, або наставлені ними „інтернаціоналісти" з любов'ю до Москви і зневагою та ненавистю до України". А ось і приклад. До Харківського Державного Аграрного Університету (ХДАУ), що його студентами є 90 відсотків молоді українського села („сільські діти" з рідною українською мовою, каже автор статті), на пост ректора призначено „принципово російськомовного" доцента М. Євтушенка, який заявив, що мова викладання в університеті „нє імєєт значєнія". І це тоді, як у пофальшованих „демократичних" виборах і конкурсі відкинуто гідну кандидатуру відомого вченого, українця, проф. М. Тихоненка. А Міністерство Сільського Господарства (спонзор) мовчки погодилося з обурливим фактом вибору антидержавника Євтушенка, не зважаючи на гостру заяву-протест харківської „Просвіти" і групи професорів. Отже, виходить, — пише проф. А. Кіндратенко, що виховувати українську молодь на грамотних фахівців має ворог Української Держави, а вони ж, українці-фахівці, мають бути основою майбутньої науки й культури. А де ж державні вимоги до освіти, навчання державною мовою і виховання національно-свідомих громадян? На Харківщині університети й інші вищі навчальні заклади не перейшли на навчання державною мовою, а головна причина — спротив державної і міської адміністрації.

Харківська „Просвіта", що має домівку в центрі міста (Сумська вул., проти пам'ятника Т. Шевченкові), змагаючись з матеріяльними нестатками, за одну з важливіших ділянок своєї праці вважає формування невеликих бібліотек. Так, з минулого року почавши, „Просвіта" комплектує по 40-50 книжок з української історії та літератури і передає їх у книгозбірні вищих шкіл, а більші бібліотеки — по 200-250 книжок — передає у районові книгозбірні. З кінця минулого року ентузіясти „Просвіти" розпочали видавати „Книгу пам'яті українців", задуману як коротку хронологію ґеноциду українців, перелік злочинів московського імперіялізму на Русі-Україні, тієї „білої плями" в нашій пофальшованій окупантом історії. Цю Книгу просвітяни хочуть, по можливості, дати кожному вчителеві історії України, хоч бажано було б безкоштовно дати її до рук кожному учневі старших клясів. Ця дуже важлива справа ускладнюється через брак відповідних коштів.

В минулих роках „Просвіта" заснувала недільну українську школу, видає журнал для дітей „Журавлик", де наголошується любов до України і рідної мови. Цей дитячий журнал безкоштовно розповсюджується у школах. До успіхів діяльности „Просвіти" належить побудова великого дерев'яного хреста в пам'ять жертв Великого Голодомору, а також укладення кам'яного пам'ятника з написом „Українська Повстанська Армія". Віднайдення і догляд могили М. Хвильового теж є заслугою „Просвіти", як і відзначення релігійних і національних свят.

Проф. А. Кіндратенко, як голова „Просвіти", в листі описує проблеми, з якими зустрічається організація і найбільша серед них — брак фінансів, що дуже гальмує працю й найкращі задуми та пляни просвітян. А ця праця дуже важлива на зросійщеному терені Харківщини, — вона є реальним вкладом у розбудову української державности. І саме тому звертаємося до української спільноти діяспори — допоможімо харківській „Просвіті" для продовження її надзвичайно корисної діяльности!

В м. Йонкерсі, Н. Й., вже започатковано й переведено збірку коштів для допомоги харківській „Просвіті" заходами енергійної д-р Марії Кіцюк, яка в минулих роках викладала в Харкові англійську мову й продовжує підтримувати дружні контакти з діячами харківської „Просвіти". Для зібраних пожертв на допомогу „Просвіті" відкрито окреме конто в Кредитовій кооперативі СУМА в Йонкерсі.

Прохання виставляти чеки на UCCA–Prosvita. Висилати на адре-су: Mrs Maria Kiciuk, 77 Homesite Parkway, Yonkers, N. Y. 10701.

Після завершення збірки звіт буде проголошено в пресі.

Валентина Юрченко

М. Нечипоренко — житомирський бандурист

Він є одним з найвизначніших бандуристів України. Микола Нечипоренко викладає в Житомирському Музичному училищі. Народився 28-го квітня 1937 року в с. Нетесівка, Чаричанського району Дніпропетровської области.

Після закінчення Полтавського Музичного Училища ім. М. Лисенка 1969 року розпочав свою діяльність як соліст-бандурист Державної Заслуженої капели бандуристів у Києві. З 1961 року — художній керівник самодіяльної капели Бориспільського Будинку культури. У 1966 р. стає членом республіканського кобзарського об'єднання і бере активну участь в концертовій діяльності як соліст бандурист. З 1973 року працює викладачем Житомирського Музичного Училища ім. В. С. Косенка і артистом-бандуристом лекційно-концертового об'єднання.

Виховує учнів на кращих зразках клясичної музики, української пісні та думи. Багато його випускників переходять до вищих учбових закладів, працюють артистами як професійні, а також на викладацьких роботах. Його методичні розробки „Аплікатура і специфіка музичного інструменту бандури", „Систематизація гам і вправ" є досягненням у розвитку технічних можливостей інструмента і збагачення репертуару.

Поряд з викладацькою діяльністю користується заслуженою пошаною як артист, сольні концерти якого під девізою „Пісня народу—безсмертя його" хвилюють глядацьку авдиторію.

У 1991 році взяв участь у конкурсі професійних бандуристів і, як переможець, концертував у Франції, Швайцарії, Німеччині, Польщі.

Протягом 30-ти років концертової діяльности М. Нечипоренко побував у всіх куточках України, а також у сусідніх республіках, постійний учасник шефських концертів і творчих зустрічей з учнівською молоддю, бере активну участь у різних фестивалях, святах кобзарського мистецтва, благодійних концертах, які проводяться Музичним Товариством України.

Високопрофесійне володіння інструментом та природний бас-баритон широкого діяпазону дають можливість виконання різнобічних жанрових полотен: народної пісні, романсів, сучасної лірики та балад, історичних дум тощо.

Має почесне звання „Заслужений працівник культури України". М. Нечипоренко є прикладом у боротьбі за збереження культури України, за який боровся в свій час І. Огієнко.

М. Нечипоренко знає понад 200 пісень, яких наспівала йому його рідна мати, а серед них українських пісень знає до 5,000. Багато пісень аранжував і перекладав для бандури.

На жаль, я не мав нагоди бути на його концерті, але з оповідань відомих культурних осіб довідався, що сама поява на сцені Миколи Нечипоренка „під вусом" викликає ентузіястичне захоплення.

Микола-Чорний-Досінчук

УКРАЇНСЬКІ ПРАЦІВНИКИ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ і МОЛОДІ ім. ЛЕОНІДА ГЛІБОВА

повідомляють у смутку про відхід у Божу вічність в Торонто, 3-го квітня ц.р. їх довголітньої членки Управи, голови в роках 1990-1996, визначної письменниці, літературознавця, журналістки, педагога й одної із творців української виховної системи, довголітньої редакторки журналу пластового новацтва „ГОТУЙСЬ", людини, яка все своє трудолюбиве життя посвятила вихованню української дітвори

УПЛДМ СЕРЦЕ і КНИЖКА

бл. п.

інж.-агронома, мґра філософії

АНТОНІНИ ГОРОХОВИЧ

Її тіло спочило, згідно з тугою її всього життя, у рідному селі Межирічі на Волині, а її громадські чесноти нехай служать світлим прикладом майбутнім поколінням українських педагогів!

Хай пам'ять її живе й животворить між нами!

За УПЛДМ:
Леся Храплива-Щур, голова
Леся Бризгун-Шанта, секретар

Ділимося невимовно болючою вісткою, що несподівано 1-го квітня 1997 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА і БАБЦЯ

СВ. П.

АНАСТАЗІЯ САДИЧАК

нар. 9-го липня 1922 р. в селі Стрептів в Україні

У глибокому смутку:
донька — ЄЛИСАВЕТА КУЧЕР з мужем ІГОРЕМ
внучка — СОФІЙКА КУЧЕР
син — ОРЕСТ
донька — ГАЛЯ
свати — ВОЛОДИМИР і КСЕНЯ КУЧЕР
пасерб — МАР'ЯН з дружиною ГАНЕЮ і і їхня родина в селі Воля в Україні
ближча і дальша родина в селі Стрептів і у Львові, Україна.

ПОХОРОН відбувся 4-го квітня 1997 р. з церкви Непорочного Зачаття в Дітройті, Миш.

Вічна їй пам'ять!

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — „Шор Гаррікейнс" — 3:2

У 13-ій рунді чемпіонату вищої „Еліт" дивізії Гарден Стейт Сакер Ліг, що пройшла в неділю, 27-го квітня ц. р., „Ч. Січ" зустрінула сильний клюб „Шор Гаррікейнс", з яким здобула перемогу вислідом 3:2. В цій зустрічі не зміг змагатися чоловий снайпер нашої дружини Петро Борецький, який „відслужував" покарання 3-ох жовтих карток у 3-ох попередніх виступах. Не зважаючи на це ослаблення, напад „січовиків" діяв агресивно, якому в окремих епізодах гри влучно сприяли офензивні помічники й оборонці (Ігор Чешко і Стефан Родос). Вже в 2-ій хвилині змагань господарі вели 1:0, що його несподівано здобув Лопез з подачі Чешка. На протязі чергових 43-ох хвилин, аж до закінчення першої половини, обидві дружини завзято працювали на площі, але вислід так і не змінився до перерви.

Після відпочинку, неначе за сценарієм гри в першій половині, „січовики" вже в 48-ій хвилині піднесли рахунок до 2:0, коли знову Лопез, цим разом з гарної подачі юного Головінського, здобув ефектовного голя. В дальшому ході змагань обидва напади провели ряд гарних акцій, з яких здобули чергових три голі. В 55-ій хвилині Мигало з подачі Родоса підніс вислід до 3:0, і цей голь, як пізніше виявилося, встав переможним для „Ч. Січі". Суперники в свою чергу доложили багато зусиль і остаточно здобули два голі, якими устійнили кінцевий рахунок — 3:2 для господарів.

Склад „Ч. Січі": Соколяк, Науменко, Паливода, Родос, Чешко, Райлі, Головінський, Мигало, Сергіїв, Іванків, Лянге-Вацлавський, Лопез. Провідники: М. Паливода, В. Боцман-Головінська, тренер В. Кобальов.

УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Пенінсуля „Азтекс" СК (жінки) — 0:0

Вислід цієї зустрічі мав вирішити, котра з дружин суперниць здобуде в цьому сезоні лаври чемпіона вищої жіночої дивізії Гарден Стейт Сакер Ліг. У випадку перемоги обидві дружини могли запевнити собі цей успіх, одначе „сухий" вислід — 0:0 — відложив цей „вирок" на останню рунду змагань. Основними кандидатами на чемпіонат є три дружини — „Азтекс", „Ч. Січ" і „Флеймс", які займають в показнику табелі ігор три верхні щаблі. Остаточно вони і розділять між собою золоті, срібні й бронзові нагороди дивізії.

УСВТ „Ч. Січ" (юначки) — Лодай СК (юначки) — 6:2

Завдяки цій високій перемозі, юначки „Ч. Січі" в юнацькій дивізії 19 років і нижче в Юнацькій Лізі „Ліптон", зайняли чолову позицію в показнику табелі ігор.

Жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" учасником турніру ЮСВБА

В суботу, 19-го квітня, жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" взяла участь у черговому офіційному турнірі ЮСВБА в районі „Гарден-Емпаєр", в якому на усіх 15 американських дружин зайняла середнє 7-ме місце. Змагання турніру проходили на протязі цілого дня в 3-ох підгрупах, після яких дружини, що зайняли по два чолові місця, провели ігри „плей оф". Технічні висліди змагань „Ч. Січі":

Ч. Січ — ПВВС—Мастер ВК — 10:15, 5:15
Ч. Січ — Синхронісіти ВК — 15:12, 16:14
Ч. Січ — Кросс Роадс ВК — 11:15, 9:15
Ч. Січ — Довнстейт ВК — 15:9, 15:12

Згідно з цими вислідами, „Ч. Січ" зайняла 3-тє місце в своїй підгрупі і цим самим не увійшла до „плей оф". На підставі вислідів в усіх 3-ох підгрупах наша дружина зайняла середнє місце в цьому турнірі.

Склад „Ч. Січі": А. Томко (змагунка-провідниця), З. Завадівська, Л. Рудакевич, Х. Кош, Т. Кордуба, О. Зелькова, М. Соневицька і О. Ваньо. Тренер Михайло Завадівський.

(от)

УСК Ню Йорк — „Берген Кікерс" СК — 0:2

В неділю, 27-го квітня, перша дружина УСК відбула чергові змагання за чемпіонат II дивізії Космополітальної Сакер Ліг Ню Йорк, в яких зазнала поразки з німецьким клюбом „Берген Кікерс", „сухим" вислідом — 0:2.

Цим разом головною причиною цієї поразки був значно ослаблений склад, в якому бракувало ряд футболістів, що саме святкували Воскресіння Христове. Їх місця провідник дружини був змушений заповнити резервовими футболістами, що саме виступали в передзмагу й виграли свою зустріч вислідом 2:1.

Будучи фізично втомленими, їм важко було поратися на площі змагань, завдяки чому суперники в більшості володіли м'ячем, були мобільнішими і остаточно виграли цю зустріч вислідом 2:0. Після тієї поразки наша дружина далі займає в показнику табелі ігор 4-те місце, і у випадку чергових перемог може опинитися в першій трійці табелі.

Резервова дружина УСК своєю перемогою збільшила різницю здобуток точок і майже запевнила собі здобуття цьогорічного чемпіонату резервової дивізії.

С. К.

Загальні збори Канадської Делегатури УСЦАК

Важливим виявом праці Канадської Делегатури УСЦАК є її Загальні збори, які скликуються кожних два роки. Цьогорічні відбулися у присутності 25-ох учасників у середу, 16-го квітня ц. р., у приміщенні СТ „Україна" в Торонто. Відкриваючи їх, голова Делегатури Ярослав Коваль у короткому виступі привітав присутніх членів і запрошених гостей. Згідно з порядком нарад, головуючим зборами вибрано сеньйора українського спорту Андрія Коморовського, а протокольним секретарем Олександра Скоценя.

На жаль, з огляду на важку, затяжну недугу відсутнього на зборах секретаря Делегатури Бориса Гуля, протокол з попередніх загальних зборів не був прочитаний, однак його звіт коротко з'ясував голова Делегатури Ярослав Коваль. Від Управи звітували також скарбник Маркіян Когут і організаційний референт Михайло Гарапин.

У загальному звіті Управи голова Ярослав Коваль проаналізував двохрічну її працю, в тому числі — засідання, зустрічі, окремі турніри ланок, як і загальні турніри, крім цього участь в американських турнірах та у Філядельфії. Зі звіту голови й виступів членів і гостей можна було довідатися про працю у відновленій Делегатурі, яка проходила жвавими темпами.

Слід ствердити, що при допомозі Управи весь тягар праці лежав на плечах любителя спорту, невтомного, безінтересовного голови Ярослава Коваля, котрий не рахувався ні з часом, ні з трудом. Управа з ним на чолі зуміла довести до відродження спортивного життя Канадської Делегатури. За цей вклад праці присутні на зборах щиро їм подякували.

За Контрольну комісію звітував її голова, сеньйор спорту Василь Бибик. На пропозицію Контрольної комісії уступаючим керівним органам Делегатури надано абсолюторію.

У дискусії було заторкнено багато суттєвих справ, дискутуючі наголошували на важливості існування українського спорту тепер і в майбутньому, і що він повинен ще краще розвиватися, тому й виникає потреба всебічно йому допомагати.

Після дискусії й надання уступаючій Управі абсолюторії була вибрана нова Управа у складі: Ярослав Коваль — голова, Євстахій Габа — заступник голови, Олександер Скоцень — секретар, Маркіян Когут — касир; референти спорту окремих ланок — Михайло Гарапин, Михайло Крижанівський, Андрій Борщ, Константин Чолій, Одінський, Дмитро Мельник; члени Управи — Володимир Сибидло, Роман Керкуш, Роман Близнюк, Богдан Липка; Всеволод Соколик — пресовий референт; Контрольна комісія — Василь Бибик, Остап Стецьків, Роман Колісник.

Головуючий зборами Андрій Коморовський подякував голові Я. Ковалеві і попередній Управі за жертвенну працю у минулі два роки і побажав новій Управі успіхів у дальшій праці.

Є великі сподівання, що нова Управа, члени якої вже мають за собою багатолітній досвід у громадській праці, докладе зусиль, щоб український організований спорт добре розвивався. Цей напрям праці заслуговує на всебічну підтримку з боку цілої української громади.

О. Скоцень

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ТРАВНЯ 1997 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відд. Т-ва ім. Тараса Шевченка відбудуться о год. 7-ій вечора в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо членів взяти участь. Варвара Тижбір — рекр. секретар.

ПРАЦЯ

Пошукую жінку до товариства і легкої домашньої праці. Платня згідно із домовленням: мешкання і харчі включені. У листі прошу подати число телефону. Марія Вербицька, P.O. Box 3292 Hamilton, NJ 08619.

Пошукуємо жінку до легкої домашньої праці та догляду над старшою німечкою жінкою в околиці міста Балтимор, Мд. Платня, харчування і нічліг включно. Зацікавлені мусять мати зелену картку. Просимо тел.: (410) 499-6631